

Павел
Чубаров

ЭЛЕГИЙ

*«Я вас любил: любовь ещё, быть может,
В душе моей угасла не совсем...»*

А. С. Пушкин

Адак толам мый тиде верыш,
Кидеш пеледышым кучен.
Ала-молан ончен ял вельш,
Эше шогем кужун вучен.

Палем, огеш лий ынде угыч
Эрталше жапым пörтылташ.
А шүм йодеш йомартле мур гыч
Кеч йышт, но тоштым шарналташ.

Ончем: тугак моктен мур
Мотор пүртүс поян вершöрым,
Чашкер гыч кайык мур йонга, –
Шогем мый, колышт, кумыл нöлтын.

Изи энер шырге йога,
Чуч тайыл серышке лупшалтын.
Вүдтолкын шудым шымата,
Ош вүдпеледышым öндалын.

Тачат мый эртышым шарнем:
Тунам лач ыле тыште шошо –
Пеледын ломбо, ужарген,
А шүмыштö мыняре шокшо;

Пундашдыме зангар* кавам
Сöрастарен тўжемле шўдыр,
Йонгалтарен кумда верлам,
Муреныт мурым рвезе-ўдыр.

Тунам мыят лач тиде верыш
Пырля модашлан толынам.
Да жап шижде кайымек эр вельш,
Мый мöнгышкет ужатенам.

Шарнет мо тый эр ўжарам
Да чевергалше кавадўрым,
Капкат воктен, аптыраненрак,
Эн первый чак вашлийше тўрвым?

Шарнет мо тый эр шўшпык мурым –
Пеш сылнын тудо савыркалыш,
Пырт помыжалтше ты пүртүсым,
Лыжган мардеж ден мутланалшым?

Лач тидын годым, öндалалтын,
Мый шижынам шўм йўлымашым.
О тиде вий, куанымашым
Нимо ок сене, ок мондалт гын.

Эре шарнем мотор ты жапым:
Кенежым, шыжым, телымат.
Кеч сылне пеш кенежын пагыт,
Но шошо лишыл адакат.

Ом керт монден мотор йўд-касым:
Эн первый чак вашлиймынам –

* Зангар – канде (диал.).

Вет пörдынна тунам ме вальсым –
 Да ныжыл муро мурымынам.
 Тачат колам мый тиде йүкым –
 Кунам чашкерым шергылтен,
 Тый моктенат мотор пүртүсым,
 Шүм йўлымашым чын аклен.

Йүд волгыдеш шөртнян үпет
 Сöрастарен вияш капетым,
 Кава гай канде ты шинчат
 Эше сылнештыш чуриетым...

Эртен тидлан кеч ятыр пагыт
 (Тый лектынат докан марлан),
 Садак толам мый тышке сад гыч
 Кастене шкетын, но коклан.

Шогем мый тоштым радамлен:
 Йышт, öрын шүм йöратымашым,
 Да шинчавүд акла шарнен –
 Эн первый вожыл шупшаламашым.

Чын, кеч мотор-влак улыт шукын,
 Но тый алят мылам келшет.
 Кузе гын ылыжтен ты тулым
 Шүм-чонешем лыжга йүкет?!

КОДЫН КАНДЕ ШИНЧАТ

*«Нет, не тебя так пылко я люблю,
 Люблю в тебе я прошлое страданье».*

М. Ю. Лермонтов

Монден кертам мо сылне жапым,
 Кунам шүм-чон ласкан мура?
 Да тиде ылышын виянмым
 Вүршер висен, капна ыра.

Кузе мондет яндар юж касым,
 Лүшкалтше вүд, энер серлам –
 Вет пörдынна пырля ме вальсым, –
 Да шүшпык мур колыштмынам?

Эртен тидлан мыняре пагыт –
 Ийгот сенен сынет, калтак.
 Зангар шинчат тугак молан гын
 Вот тоштым шарныкта тачат.

ТЫЛАНЫМАШ

*«Любовь украшает до блеска и
 пышности то, что называется
 жизнью... и тот будет жалким
 существом рабства, кто не знает
 порывы юности и страсти её – любовь».*

Блокнот гыч

Чыла пүртүс закон почеш Мыняр куаным гын конда
 Мотор саскам ончен кушта. Чевер пүртүсын шыже жапше?
 Тыге вот шошо лишемеш Кунар поянлыкым кушта
 Да, жап шумек, кенгеж онча. Мотор пеледыш – шошын чапше!

Пүртүс пала шке вийжым сайын – Чыла шке жапыштыже шерге:
 Күлеш гын, мландым ошемда, Ош лум, пеледыш да саска.
 Но жап толеш, эше сöралын Но ты пүртүс молан ок чыте
 Чыла вершöрым сылнешта. Саскадыме чачам – карга?

О шошо, – пагыт помыжалтме, Пүртүсын шке законжо уло:
 Кунам гын мланде топлана, Шыма чача чот пеледшаш,
 Да тиде ылыш кумыланме, Тышеч лöза саска ток кушшо,
 Кунам сер, тайыл ужаргат. Вет ылыш ончык кайышаш.

О шошо – ылыш тўзлаланме, Саскадыме молан йöра
 Кунам шем мланде ужарга – Сöрал, но исыр ты пеледыш?
 Да ты ужар садер коклаште Пелед шудеак кавыска,
 Кунам пеледыш сöралга. Нимом ок кодо шке олмешыж.

Чыла шке жапыштыже шерге: Кö тўналеш шарнаш гын тудым,
 Телат, шошат чонлан келша. Тыгай пуста чачам ончен?
 Мыняр куаным гын конда Марий ватат саска гыч тудым
 О тиде вучымо кенгежше. Эре гын кўрын кудалтен.

Кунам гын олыкыш волет, Кöлан күлеш тыгай пеледыш,
 Мўй тамым тый шижат умбачын. Кунам ик тылзым вел шога?
 Сöрал пеледыш кеч шулен, Да тиде исыр ўмыремын
 Но тамле емыж ток лöзанын. Сылнешт шудеак кавыска.

Молан йөра тыгай чача,
Лиеш кеч сылне да сөрале?
Но илышлан кўлеш саска,
Кушеч мотор шарла умбаке.

Йөратымаш – вет тиде илыш,
От керт йөртен тый нигунам.
Нөлтеш айдеме кўшкө, ийын,
Кунам ила чон кумылан.

Чын, жап шумек, чыла кола –
Да тиде илышын законжо.
Но илышлан пүртүс ойла:
«Илаш эре. Умбак тый ончо».

Йөратымаш – о тиде илыш,
А илыш шерге кеч-көлан.
Йөратымаш пуа вет вийым,
Йўла гын тудо илышлан.

Илаш. Чыла чонаным ончык
Шўм-чон ден илышым моктен
Шуяш. Тек илыже моторлык,
Пүртүслан гимным чот мурен.

Ачат, кучен кидеш винтовкым,
Тылат верч тулышко пурен.
Ават, кочат, кўнчен окопым,
Илышаш пиалым арален.

Пүртүс деч илышым, айдемым
Торап огеш лий нигунам.
О тиде илышын сылнештмым
Мондет мо тый иктаж-кунам?

О илыш – тиде шўм йўлымаш,
Сылнештше тудо ўмырешын.
Изиш йўла гын келшымаш,
Ила ты илыш курымешын.

О илыш – тиде кредалмаш
Айдемын чын пиалже верчын
Да ныжыл шўм йөратымаш,
Шочеш гын тудо кажне кечын.

О илыш – чын йөратымаш,
Виянже тудо кажне кечын.
Айдеме илыш, келшымаш
Тўзланышт теле пеледыш семын.

Шўм тул кеч-көн эре йўла:
Кеч-куш ончал, чыла верлаште.
Йөратымаш саска ила –
Ўжеш лач тудо кредалмашке.

О илыш – шўм йөратымаш,
Сылнештше тудо кажне кечын.
Вет илыш – тиде кредалмаш
Айдемын чын пиалже верчын.